

Список використаних джерел:

1. Національна стратегія доходів до 2030 року. Затверджена розпорядженням КМУ від 27 грудня 2023 № 1218-р. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Національна_стратегія_доходів_2030.pdf.
2. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року. Постанова КМУ від 03.03.2021 р. № 179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-п#Text>
3. International tax glossary edited by Susan M. Lyons, revised 3rd edition. – Amsterdam : International Bureau of Fiscal Documentation (IBFD) Publications BV, 1996. – 356 p.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ РЕГІОНУ – ПІДГРУНТЯ ДЛЯ УСПІШНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Н. Ф. ЧЕЧЕТОВА, д.е.н., проф.

А. М. ТАРНАВСЬКИЙ, аспірант

Таврійський національний університет ім. В. І. Вернадського

Підприємницька діяльність у регіональній економіці є драйвером розвитку добробуту його населення та вносить значний внесок в формування економічного потенціалу регіону. Водночас сучасний економічний розвиток регіону неможливий без суттєвої цифрової трансформації, яка позитивно впливає на ефективність управління регіональною економікою, а саме: зростає швидкість отримання даних та обмін ними, знижуються транзакційні витрати, покращується механізм надання різного роду як бізнесових так і державних послуг, удосконалюється управління в підприємницькому секторі, знижується або навіть зникають певні адміністративні бар'єри, а цифрові технології сприяють трансформації ділової й організаційної діяльності бізнесу. Таким чином виникає синергетичний ефект, який позитивно позначається на економічному розвитку всього регіону.

В контексті цифрової трансформації регіону постає завдання утворення саме «екосистеми цифрової економіки» регіону, яка формує макросередовище сумісного функціонування громадян, бізнесу та органів влади, передбачає наявність цифрових комунікацій, механізмів формування даних та удосконалення інфраструктури регіону за допомогою новітніх цифрових технологій. Слід зазначити, що цифрові екосистеми почали розвиватися у США технологічними гігантами GAFA (Google, Amazon, Facebook, Apple), які вплинули на формування цифрового макросередовища бізнесу, органів влади та громадян [1]. Побудова такої цифрової екосистеми дозволяє за умов високої мінливості економічного середовища набувати додаткових стратегічних переваг в соціальному та економічному розвитку регіону.

Водночас слід зауважити, що в ефективність цифрової екосистеми регіону залежить не тільки від взаємодії таких основних суб'єктів цифровізації, як бізнес, населення та влада, але й від розвитку сучасного цифрового середовища, яке включає:

- цифрову інфраструктуру регіону, як одну з важливих умов цифровізації економіки.

- цифрові компетентності населення, а саме навички населення у сфері застосування персональних комп'ютерів, інтернету та інших видів інформаційно-комунікаційних технологій, а також бажання людей у придбанні сучасних цифрових компетенцій. Водночас ці цифрові компетенції слід поділити на дві складові: базові, які необхідні людям для ефективного використання цифрових технологій для особистих цілей, навчання та роботи; професійні, потрібні для проривного розвитку та створення нових цифрових товарів та послуг. Тут також слід виділити соціально незахищені верстви населення, а також групи, для яких перехід до цифрових технологій пов'язаний із серйозними (вікові верстви населення, географічно віддалені регіони зі слабо розвинутою інфраструктурою тощо), які потребуватимуть відповідного рівня навчання.

- цифрову освіту, адже цифрові компетенції населення в своїй більшості залежать від рівня розвитку системи освіти і найважливішу роль цьому процесі грає вища освіта.

- просторово-територіальний устрій, зокрема рівень урбанізації території, оскільки саме міста концентрують у собі основні технологічні, інформаційні та інтелектуальні ресурси.

- розвиток науки та інновацій, які є одним із головних драйверів розвитку економіки в сучасному світі, а інформаційні технології є тим сучасним інструментом, який дозволяє пришвидшити розробку та впровадження інновацій.

- доступність ресурсів, зокрема енергоресурсів, оскільки впровадження потужних комп'ютерних систем, сучасних інформаційних технологій вимагає наявності значних енергоресурсів і, безумовно, фінансових ресурсів, адже створення цифрової інфраструктури, висока швидкість морального старіння цифрового обладнання, тривалі терміни підготовки висококваліфікованого персоналу зумовлюють потребу в значних витратах як з боку держави, так і бізнесу.

Цифровізація регіонів відкриває унікальні можливості для розвитку, підприємництва та підвищення якості життя громадян. Узагальнення наукових доробок щодо формування «екосистеми цифрової економіки» дозволяє сформулювати основні принципи, які мають бути визначальними для створення, реалізації та користування перевагами, що надають цифрові технології (табл 1).

Для визначення готовності регіонів до формування екосистеми цифрової економіки слід використовувати індекс готовності, який має ґрунтуватися на комплексних показниках, які включатимуть показники використання цифрових технологій:

- забезпеченість регіону інформаційно-комунікаційними засобами (кількість користувачів мобільних інформаційних засобів, пропускну спроможність інтернету, кількість домогосподарств, що мають персональний комп'ютер із виходом в інтернет, кількість користувачів інтернет);

- рівень інформатизації регіону (кількість громадян, які використовують сервіси державних послуг, кількість громадян, які використовують інтернет на

робочому місці, підприємства, що використовують спеціалізовані інформаційні технології для діяльності, обсяг витрат місцевого бюджету на впровадження інформаційних технологій);

- кадровий потенціал регіону (кількість випускників вузів регіону, витрати на наукові дослідження та розробки в сфері інформаційних технологій, витрати на впровадження технологічні інновації.

Таблиця 1 – Принципи формування екосистеми цифрової економіки

Принципи	Сутність принципу
Принцип 1	Цифровізація має забезпечувати кожному громадянину рівні можливості доступу до послуг, інформації та знань, що надаються на основі сучасних інформаційних технологій
Принцип 2	Цифровізація має бути спрямована на створення переваг у різноманітних аспектах повсякденного життя громадян
Принцип 3	Цифровізація - це механізм економічного зростання завдяки приросту ефективності та збільшенню продуктивності від використання цифрових технологій
Принцип 4	Цифровізація має сприяти розвитку інформаційного суспільства, засобів масової інформації, «креативного» середовища та «креативного» ринку тощо.
Принцип 5	Цифровізація має орієнтуватися на міжнародне, співробітництво з метою інтеграції країни до ЄС, співробітництво та взаємодію на світових регіональних ринках.
Принцип 6	Цифровізація передбачає в своїй основі застосування стандартів, які є ключовими факторами її реалізації. Стандарти посилюють конкуренцію, дозволяють знизити витрати і вартість продукції, гарантують сумісність, підтримку якості.
Принцип 7	Цифровізація має включати інформаційну безпеку, кібербезпеку, захист конфіденційності персональної інформації.
Принцип 8	Цифровізація має стати об'єктом державного управління, яке відіграватиме провідну роль у розробці, просуванні, впровадженні національних цифрових стратегій.

Сформовано за джерелом [2]

Нові інформаційні технології в управлінні підприємницькою діяльністю, дозволяють впроваджувати методи адаптивного виробничого та фінансового планування, досягати організаційної гнучкості виробництва, а також підвищують надійність і якість організаційно-управлінських рішень, організаційно-управлінську стійкість організації. Клієнтоорієнтованість, врахування індивідуальних вимог окремих споживачів, можливість оперативної реалізації індивідуальних замовлень, що лежать в основі цифрових бізнес-моделей, дозволяють організаціям швидко адаптуватися до потреб ринку, забезпечуючи ефективність своєї діяльності та стійкість власного бізнесу.

Для реалізації «цифрових» трансформацій підприємництву необхідно надавати підтримку, як фінансову, фіскальну, а також мотиваційну. А результатом такої підтримки стане модернізація та конкурентоздатність економіки кожного регіону та країни в цілому.

Список використаних джерел:

1. Петько С.М. Технології індустрії 4:0 у цифровій парадигмі розвитку глобальної економіки. Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут», № 24, 2022, с.51-62. URL: <https://ev.fmm.kpi.ua/issue/view/16437>

2. Цифрова адженда України – 2020, 2016, URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>

СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНІ

А. А. ПАКУЛІНА, канд. екон. наук, доцент

К. С. ТРУХОНЬ, здобувач вищої освіти

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Незмінними цілями розвитку кожної країни є приріст ВВП на душу населення, науково-технічний розвиток, підвищення рівня життя та соціальних стандартів.

Інтеграція української економіки у світовий економічний простір, її нестійкий характер, процеси глобалізації, посилення впливу інноваційних інформаційних і комунікаційних технологій вимагають від сучасних науковців пошуку новітніх теоретичних підходів, шляхів і методів економічної стабілізації, напрямів подальшого розвитку вітчизняних підприємств та соціально-економічної інфраструктури країни. Сьогодні Україна потребує значних обсягів інвестицій для проведення економічних і соціальних реформ, які мають зумовити активізацію якісних перетворень в усіх сферах: промисловості (заміна застарілого устаткування, введення нових, більш ефективних технологій і т. п.), сільському господарстві, в соціальній сфері. Обсяги власних фінансових ресурсів недостатні, як для вирішення поточних завдань, так і для втілення стратегічних планів, що обумовлює потребу України у залученні великого обсягу іноземних інвестицій.

Україна займає 131 місце у рейтингу країн світу за інвестиційною привабливістю і розташована між двома африканськими країнами: Беніном та Муанмаром, і це не додає оптимізму щодо залучення великих обсягів іноземних інвестицій у найближчому майбутньому.

Таким чином, на сучасному етапі, в умовах невизначеності і дефіциту інвестиційних ресурсів, виникає гостра необхідність у підвищенні ефективності їх використання. Іноземні інвестиції треба не тільки залучити, а спрямувати в пріоритетні галузі економіки, які дадуть поштовх для економічного розвитку нашої держави, а саме у підприємства переробної промисловості з кінцевим продуктом, а не проміжним, таких як: машинобудування, легка промисловість,